

novičke

januar 2004

Napovedujemo tematske številke	3	BESEDA UREDNICE
Študijski krožki v šolskem letu 2002/2003 * Sofinanciranje promocije poklicnega izobraževanja in deficitarnih poklicev ter povezovanja študentov in delodajalcev v letu 2003 * Izobraževanje in raziskovanje v družbi znanja	4-9	DOMAČE NOVIČKE
Nov primer mednarodnega sodelovanja na temo festivalov učenja v Evropi * Na prireditvi v dolini Sopote	10-12	TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2003
Dogovori s 26. seje Sveta	13-14	O DELU STROKOVNEGA SVETA ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH
Znanje je temelj razvoja turizma in turistične ponudbe * Procesiranje pri izobraževanju	15-18	KOTIČEK JE VAŠ
Vabilo na predavanja v februarju * Vabilo na temeljno usposabljanje vodij in mentorjev študijskih krožkov * Vabilo na delavnici <i>Kako pripraviti dobro predstavitev in pri tem upoštevati različne učne tipe ter Reševanje konfliktnih situacij</i>	19-21	PRIPRAVLJAJO/ PRIPRAVLJAMO
Razpis EU Socrates/Grundtvig * Kaj je novega? * Želimo pridobiti nove člane	22-24	OBVESTILA
	25-26	POSVETI, KONFERENCE
	27	NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so strokovno glasilo za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novice v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novice s knjižnega trga;
- novice iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.

Prejemnikom Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.

Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in Nevenka Kocijancič, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom: Solos d.o.o.

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana,

telefon: 01 5842 560, faks: 01 5245 881, internet: <http://www.acs.si>, el. naslov: nevenka.kocijancic@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: <http://www.acs.si/novicke>

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja - tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja - online)

Naklada 1.850 izvodov

BESEDA UREDNICE

Osrednje teme tudi v prihodnje Napovedujemo tematske številke

Lani spomladi smo se v uredništvu Novičk lotili nekaterih novosti. Pet številčk je bilo v znamenju **teme meseca**. Tako smo obsežneje predstavili svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih, izobraževanje za demokratično državljanstvo, različne neformalne oblike učenja (študijske krožke v junijskih, borze znanja in središča za samostojno učenje pa v septembrskih Novičkah) in problematiko skupnih evropskih ciljev na področju izobraževanja in usposabljanja ter kazalnikov njihovega uresničevanja.

Tudi letos bomo osrednjo temo našega glasila namenili nekaterim področjem izobraževanja odraslih. V februarški številki se bomo osredotočili na **razvoj kakovosti v izobraževanju odraslih**, v aprilu bomo več pozornosti posvetili **zviševanju ravni pismenosti in izobrazbe odraslih**, junija bo osrednja tema **usposabljanje izobraževalcev odraslih**, septembrsko številko bomo posvetili **promociji vseživljenjskega učenja**, novembra pa se bomo nekoliko več razpisali o **izobraževanju na daljavo (e-izobraževanju)**.

Veseli bomo, če se boste na osrednjo temo meseca odzvali tudi vi. Vaše prispevke bomo objavili v prihodnji številki pod rubriko **Kaj menite?** S tem želimo glasilo bolj približati vašim potrebam, oziroma ga narediti bolj življenjskega.

Seveda vas bomo v že ustaljenih rubrikah še naprej obveščali o aktualnih dogodkih na področju izobraževanja doma in v tujini, ozaveščali o pomenu izobraževanja in učenja v sodobnih razmerah, vabili na zanimive izobraževalne dogodke in srečanja, seznanjali vas bomo s projekti Andragoškega centra Slovenije, s posveti in konferencami v tujini in novostmi iz naše knjižnice ter – ne nazadnje – tudi v prihodnje bomo objavljali predstavitev vašega dela in kritična mnenja.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

DOMAČE NOVIČKE

Iz letnih poročil Študijski krožki v šolskem letu 2002/2003

Študijski krožki v našem prostoru že dolgo niso več neznani. Podrobneje smo jih predstavili v lanski junijski številki *Novičk* (http://www.acs.si/novicke/2003/ACS-Novicke_2003-06.pdf). Ustanovam, mentorjem, udeležencem in lokalnemu okolju krožki prinašajo tako ponudbo vsebin, ki jih formalno izobraževanje ne ponuja, pri čemer spodbujajo radovednost, ustvarjalnost, odgovornost in družbeno vključevanje.

V lanskoletnem poročilu o delu študijskih krožkov smo zajeli podatke 229 študijskih krožkov, od tega je 22 krožkov *Beremo z Manco Košir*. Krožki so delovali v kar 87 krajih po vsej Sloveniji. Velika razpršenost tovrstne dejavnosti se kaže v podatku, da je kar polovica bralnih krožkov delovala izven sedeža matične organizacije. Ta podatek nam priča tudi o tem, da se študijski krožki dejansko pomikajo v kraje, kjer je izražena potreba po izobraževanju, oziroma tja, kjer zapolnjujejo izobraževalno ponudbo. Pri izvedbi krožkov je sodelovalo 68 ustanov. Največ krožkov so organizirale ljudske univerze, najmanj pa društva, kar je že ustaljeno razmerje, ki ga ugotavljamo zadnja tri leta. Zadovoljni smo z vse večjo razpršenostjo tako krožkov kot ustanov; tudi zanimanje za usposabljanje raste.

Glede na prijave ob začetku delovanja krožkov smo zabeležili večjo udeležbo. V primerjavi s prejšnjim letom se je število članov povečalo za 3,9 %, kar pomeni skupno 2.456 članov. Tudi v tematskih krožkih se je članstvo povečalo, čeprav je število le-teh ostalo enako.

Podatki iz poročil kažejo, da se zanimanje udeležencev zopet približuje etnološki dediščini ter umika od osebne rasti. Krožkov, ki pomagajo ljudem s posebnimi potrebami, je čedalje več, zato se jim bomo morali v prihodnje temeljiteje posvetiti.

Raznovrstnost ustanov, vsebin, ciljnih javnosti in njihovih motivov za delo daje projektu stabilnost, hkrati pa kaže, kako zahtevna sta usmerjanje in vodenje neformalnega učenja. Mreža sofinancerjev se sicer širi, a še vedno temelji predvsem na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport. Mentorje bomo letos izpopolnjevali predvsem v motivaciji in ob-

vladovanju skupinske dinamike. Učinki drugačnega, bolj sproščenega, izkušnjskega in v lokalno dogajanje vpetega učenja so pogosto posredni, nedvomno pa dolgoročni, saj jih usmerjajo potrebe udeležencev ter volja, znanje in sposobnosti mentorjev.

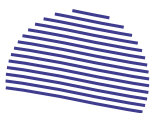
Kot vsako leto smo tudi letos izbrali najboljše študijske krožke. Njihovo poslanstvo je bilo dokumentirano v letnem poročilu. Pri izbiri smo sledili naslednjim merilom kakovosti:

- izvirna in aktualna tema,
- obseg opravljenega dela,
- podrobna, urejena in pravočasno oddana dokumentacija (zapisniki, medijske objave, izdelki, fotografije),
- oprema objav v medijih in brošurah z jasno razpoznavnim logotipom študijskih krožkov,
- aktivno poseganje v razvoj (skupnost, projekti, programi razvoja),
- pestra struktura udeležencev (po starosti, motivaciji, izobrazbi, okolju bivanja, socialni vključenosti ipd.),
- struktura finančnih virov,
- razvoj, nadgradnja in poglobitev iste teme (če krožek deluje več let).

Podrobnejši seznam najboljših krožkov si lahko ogledate na spletnih straneh Andragoškega centra (<http://www.acs.si/projekti/010/>), tukaj pa vam predstavljamo le organizacije, pod okriljem katerih so najboljši krožki letos delovali: ZKI, LU Ajdovščina, ZPMS Ajdovščina, LU Gornja Radgona, LU Lendava, LU Murska Sobota, LU Slovenska Bistrica, Alfabet, Celje, Vitra, Cerknica, Zavod Zarja, Ljubljana, Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije, Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana, Glotta Nova, Ljubljana, RIC Novo mesto, Vrtec Mornarček, Piran, Smeri, Radlje ob Dravi, UPI-LU Žalec, LU Radovljica, Matična knjižnica Izola, Doba, Maribor, LU Krško, Zavod za izobraževanje in kulturo, Črnomelj, Halo (Društvo za ohranjanje dediščine Haloz), Cirkulane, Center Dolfke Boštjančič, Škofljica, MOCIS, Slovenj Gradec, Podjetniški center, Slovenj Gradec.

Vsem mentorjem in članom v teh krožkih čestitamo za kakovostno delo!

Veronika Habič (veronika.habic@acs.si), ACS

Izobraževanje in usposabljanje za potrebe trga dela Sofinanciranje promocije poklicnega izobraževanja in deficitarnih poklicev ter povezovanja študentov in delodajalcev v letu 2003

Eden ključnih dejavnikov povečevanja konkurenčnosti gospodarstva je izobraževanje in usposabljanje, postavljeno v funkcijo zaposlitve. Cilj izobraževalnega procesa je izobražba za opravljanje poklica, ki je usklajena s potrebami na trgu dela.

Ozadje in namen razpisa

Za slovenski trg delovne sile je značilno neskladje v izobrazbeni strukturi: na eni strani je med brezposelnimi veliko oseb z izobrazbo za poklice, po katerih delodajalci ne povprašujejo, na drugi strani pa je ponudba delovnih mest za opravljanje nekaterih poklicev bistveno večja od števila usposobljenih oseb.

V zadnjih letih zasledujemo upadanje zanimanja za poklicno izobraževanje, zlasti na stopnji nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja. Vendar pa velik del poklicev s tega področja zaradi potreb delodajalcev omogoča večjo stopnjo zaposljivosti, saj je neskladje med ponudbo in povpraševanjem posebej veliko med posameznimi poklici na teh dveh stopnjah (gradbeni delavec, ključavničar, voznik-avtomehanik, zidar, šivilja, prodajalec, kuhar, natarar).

Za povečanje ugleda poklicnega izobraževanja je bistvenega pomena odpravljanje tradicionalnih predsodkov ter informiranje mladih in njihovih staršev o tovrstnem izobraževanju. Sodoben in zanimiv učni proces v poklicnih šolah namreč zagotavlja dijakom kakovostno strokovno znanje in praktično izpopolnjevanje, ki po končanem šolanju omogoča takojšnjo zaposlitev ali nadaljevanje izobraževanja na višji stopnji.

Tudi na stopnji visokošolskega izobraževanja obstaja razkorak med mladimi diplomanti – iskalci prve zaposlitve – ter delodajalci. Študenti s pridobljeno visokošolsko izobrazbo v času študija ali po njegovem zaključku niso usposobljeni za uspešen nastop na trgu delovne sile. Med študijem ne pridobijo znanj, potrebnih za uspešno iskanje zaposlitve, ravno tako ne poznajo delodajalcev, njihovih potreb ter ponudbe, ki jo delodajalci ustvarjajo na trgu delovne sile. Kljub svoji strokovnosti študentom pogosto manjkajo uporabna dodatna znanja, spretnosti in sposobnosti, ki jih želijo in pričakujejo delodajalci.

Iz navedenih razlogov je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ) v preteklem letu objavilo javni razpis za sofinanciranje promocije poklicnega izobraževanja in

deficitarnih poklicev ter povezovanja študentov in delodajalcev v letu 2003 (Ur.l.RS; št. 61-62/03). Za sofinanciranje obeh sklopov je namenilo 25.000.000 SIT.

Izbor in izvedba projektov

Strokovna komisija, imenovana z odločbo ministra, pristojnega za delo, je ocenila 67 vlog, ki so prispеле pravočasno, so bile pravilno opremljene in popolne oziroma ustrezno dopolnjene. Izbrala je tri projekte promocije poklicnega izobraževanja in deficitarnih poklicev in šest projektov povezovanja študentov in delodajalcev. Ministrstvo je tako sklenilo pogodbe z devetimi prijavitelji v skupni vrednosti 24.712.000 SIT.

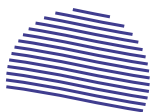
Izbrani izvajalci naj bi pogodbene obveznosti zaključili do 15. novembra 2003. V okviru promocije poklicnega izobraževanja in deficitarnih poklicev je bil zaključen 1 projekt, v katerem je bilo izvedenih 21 delavnic (795 udeležencev), 6 predstavitev poklicev (182 udeležencev – 12 poklicev) in okrogla miza ter izdelana brošura in spletni portal. En izvajalec še dopolnjuje končno poročilo, enemu izvajalcu pa je bilo odobreno podaljšanje roka za oddajo končnega poročila. Glede na vmesno poročilo je slednji izvedel 2 regijski predstavitvi (22 poklicev – okrog 3.000 udeležencev) in izdelal promocijski material (1 brošura, 15 zgibank, 9 plakatov, radijski in televizijski spot).

V okviru že zaključenih projektov povezovanja študentov in delodajalcev je bilo izvedenih 21 delavnic (433 udeležencev), 2 okrogli mizi, 29 predavanj, 1 prireditve (4.500 udeležencev) ter izdelanih 17 seminarskih oziroma projektnih nalog in 5 brošur oziroma zloženk.

Tovrstni projekti v prihodnjih letih

Potrebe po tovrstnih dejavnostih so v Sloveniji velike. Tega se zavedajo tudi potencialni izvajalci, ki so se na razpis odzvali v velikem številu. Žal je bilo Ministrstvo zaradi omejenih sredstev prisiljeno zavrniti veliko vlog, tudi zelo kvalitetnih. Poklicno izobraževanje, deficitarni poklici in povezovanje študentov in delodajalcev nedvomno potrebujejo strateško načrtovano, dolgoročno in učinkovito podporo, zato bo MDDSZ tudi v naslednjih letih sodelovalo pri tovrstnih ukrepih. V okviru Programa aktivne politike zaposlovanja za leto 2004 Ministrstvo načrtuje nadaljevanje sofinanciranja omenjenih področij.

Ana Hrvat (ana.hrvat@gov.si), Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

Predavanje prof. dr. Ivana Svetlika

Izobraževanje in raziskovanje v družbi znanja

V ponedeljek, 15. decembra 2003, sem se na Fakulteti za družbene vede udeležila predavanja, kjer profesorji in raziskovalci s Fakultete za družbene vede predstavljajo različne raziskovalne rezultate in hkrati spodbujajo razprave na aktualno temo. Predavanja so namenjena tudi širši javnosti.

S prvim predavanjem, z naslovom **Izobraževanje in raziskovanje v družbi znanja**, je začel *prof. dr. Ivan Svetlik*. Predstavil je nekatere vsebine, ki nastajajo in se razvijajo pod okriljem Centra za proučevanje organizacij in človeških virov. Predavanje je razdelil v pet točk. V uvodu je opredelil pojem *družba znanja* in pri tem izhajal iz definicije, ki je bila leta 2000 sprejeta v okviru *Lizbonske deklaracije*. V osrednjem delu je predstavil tri koncepte pojmovanja znanja:

- **razumevanje znanja**

Znanje nastane takrat, ko nek *podatek* damo v kontekst. Nastane *informacija*, ki je podatek s pomenom. Korak naprej je *znanje* - informacija v kontekstu. Nadalje je opredelili še četrti korak, to je *kompetenca*, ki pomeni sposobnost uporabe znanja. V tem kontekstu se je dotaknil tudi problema, ki se pojavi zaradi pogoste neuskladenosti med ponudbo in povpraševanjem po znanju. Dosedanje izkušnje kažejo, da je pogosto proces zastavljen tako, da gre za posredovanje podatkov in informacij, ki niso povezane z vsakdanjim delom in življenjem, zato tako znanje ni uporabno. To pa predstavlja izziv za prihodnost.

- **pretvarjanja znanja**

Dr. Svetlik je predstavil model Nonake, ki temelji na prehodu iz tihega znanja v eksplicitno znanje.

- **krog znanja**

Po definiciji OECD je to proces med *ustvarjanjem* (pridobivanje, raziskovanje, preizkušanje), *prenosom znanja* (izobraževanje, usposabljanje) in *uporabo* (delo). V današnjem času se krog vrtil vse hitreje, znanje postaja aktualno in vse pogostejše se vračamo v izobraževanje, da bi lahko sledili spremembam, kar je v središču koncepta vseživljenjskosti učenja.

V sklepnih mislih je dr. Svetlik poudaril, da je v *izobraževalni proces* potrebno vključevati strokovnjake iz prakse, ki bi sodelovali na področju sooblikovanja novosti in različnih programov; ponuditi je treba celovito znanje (informacije, refleksija, kompetence, socialna znanja); modernizirati pedagoški proces in vključiti praktike, tuje predavatelje, študente in pedagoge v raziskovanje in prakso. V *raziskovalnem procesu* pa je potreben

razvoj celovitega raziskovanja (temeljno, aplikativno, razvojno) in celovito ocenjevanje raziskovanja (ustvarjanje, prenos, uporaba znanja).

Enournemu predavanju je sledila razprava, v kateri so nekateri udeleženci izpostavili svoje poglede na to temo.

Menim, da tovrstna predavanja predstavljajo možnost srečevanja in povezovanja različnih vsebin, zato so dobrodošla in potrebna osvežitev. V času hitrih sprememb omogočajo študentom, profesorjem in drugim strokovnjakom ter širši javnosti dostop do novih informacij in jih tako seznanjajo z vsebinami na različnih področjih raziskovanja in delovanja.

Neda Đorđević (neda.dordevic@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2003

Projekt Grundtvig 4

Nov primer mednarodnega sodelovanja na temo festivalov učenja v Evropi

Slovenski Teden vseživljenjskega učenja je eden od približno 23 festivalov učenja v Evropi, med pionirji tega gibanja pa je ne le zaradi osemletne tradicije, temveč tudi zaradi kompleksnosti in inovativnosti pristopov, ki jih pri koordinaciji TVU ubiramo. Slednje je prepoznavno tudi v tujini, zato smo bili v teh letih večkrat povabljeni k sodelovanju v mednarodnem merilu – bodisi k pripravi publikacij o festivalih učenja¹ bodisi k prenosu naših izkušenj in pristopov v druge države, na primer v Jugovzhodno Evropo. Poročali smo že, da trenutno koordiniramo mednarodni projekt *Širitev in krepitev evropske dimenzije gibanja TVU - TVU-Grundtvig 1 (2002-2004)* in pri tem sodelujemo s partnerji iz petih držav: Bolgarijo, Nemčijo, Romunijo, Španijo in Švico². Ob koncu leta 2003 pa se je začelo sodelovanje v še enem mednarodnem projektu, od katerega si sodelujoči nacionalni koordinatorji iz trinajstih evropskih držav lahko obetamo nadaljnje spodbude za razvoj naših festivalov.

Projekt koordinira Unescov inštitut za izobraževanje (UIE) iz Hamburga³, ki je v okviru programa Grundtvig 4 prijavil projekt z naslovom *Mednarodni teden odraslih učencev (International Adult Learners' Week in Europe – IntALWinE)* z namenom, da nadgradi prizadevanja na tem področju⁴. Triletni projekt je bil odobren za obdobje od decembra 2003 do novembra 2006. V tem času bomo izpeljali nekaj študijskih obiskov in delovnih sestankov, prek e-pošte pa bo potekala intenzivna izmenjava stališč med tremi tematskimi skupinami:

- Instrumentalni pomen festivalov učenja: orodje za mobiliziranje in zagovorništvo,
- Operativne izboljšave pri organizaciji festivalov učenja,
- Glas udeležencev: izkušnje in aspiracije.

¹ The Learning Festivals Guide (2000), Securing the Right to Learn. An Internationally Produced Guide to Advocacy (2002), Learning is for Everyone/ Lernen fuer Alle (2002).

² Glej spletno stran projekta: <http://www.llw5.org>.

³ Leta 2000 je inštitut prevzel koordinacijo festivalov učenja na mednarodni ravni in organiziral odprtje prvega Mednarodnega festivala učenja v okviru Svetovne razstave EXPO v Hanovru.

⁴ Glej spletno stran gibanja: <http://www.unesco.org/education/uiel/InternationalALW>.

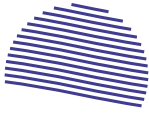
Na prvem sestanku projektne skupine v Hamburgu (4. do 6. december 2003) smo še enkrat pretresli vsebino prijave ter akcijski načrt projekta, opredelili skupne naloge pa tudi področja, na katerih bomo posamezniki aktivneje sodelovali. Vodja projekta, Bettina Bochynek, je omenila, da se za sodelovanje zanimajo tudi drugi nacionalni koordinatorji v Evropi, ter napovedala širitev mreže ob koncu tega leta.

V uvodnem delu sestanka sem na povabilo organizatorja predstavila zgoraj omenjeni projekt TVU-Grundtvig 1. Odziv na predstavitev petnajstih rezultatov projekta (nekateri so že doseženi, drugi pa v intenzivni fazi uresničevanja) je bil zelo pozitiven, saj imamo dejansko veliko pokazati. Tematiki se do neke mere povezujeta, zato bo mogoče mnoge pridobljene izkušnje s pridom uporabiti v novem projektu. Drugo vabljenjo predstavitev je imela *Sica Martinez* (NIACE, Velika Britanija), ki je predstavila Forum udeležencev (v izobraževanju) – obliko združevanja v skupinah, v katerih se udeleženci pogovarjajo o svojih izkušnjah in potrebah, izražajo pa tudi svoja mnenja o izobraževalni ponudbi in predloge za oblikovanje politike izobraževanja odraslih. Tretjo predstavitev je imela *Eeva-Inkeri Sirelius* (Finsko združenje izobraževanja odraslih), gostiteljica našega naslednjega sestanka, ki je predstavila finski Teden odraslih učencev⁵ in program študij-skega obiska.

V nadaljevanju srečanja smo oblikovali tematske skupine. Kriterij za vključitev v posamezno skupino je bil po eni strani izkušnost z določenimi vidiki in sklopi nalog, po drugi pa želja po spoznavanju in uvajanju nečesa novega. Na osnovi slednjega sem se odločila, da sodelujem v tretji tematski skupini, katere *strateški cilj* je predstavitev in vpeljava koncepta 'forum udeležencev v izobraževanju' v naše festivale učenja in morebiti celo v prakso izobraževanja odraslih. *Operativni cilj* našega dela je udeležba predstavnikov posameznih držav (po možnosti enega od dozdajšnjih dobitnikov priznanj/nagrad, če posamezna država ta vidik festivala že uresničuje) na Mednarodnem forumu udeležencev v Veliki Britaniji, septembra ali oktobra 2004. V tej tematski skupini sodelujemo predstavnice Velike Britanije, Norveške in Slovenije, ki bomo v naslednjih tednih pripravile izhodišča za izbor predstavnikov držav ter za druge aktivnosti na tem delovnem področju. Vsi drugi partnerji bodo za začetek sodelovali v drugi tematski skupini, katere prednostna naloga bo opredelitev metodologije za evalvacijo festivalov učenja. Prva tematska skupina, ki ima strateški pomen, bo z delom pričela čez čas, ko bodo na voljo že nekateri rezultati drugih dveh skupin. O razvoju in dosežkih projekta vas bomo sproti obveščali.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik, (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

⁵ Po zgladu Velike Britanije večina držav svoj festival učenja imenuje *Teden odraslih učencev (Adult Learners' Week - ALW)*.

Obujanje kmečkih opravil

Na prireditvi v dolini Sopot

S prireditvijo v Tednu vseživljenjskega učenja je zažarela tudi dolina Sopot. To je bil plod dvoletnega marljivega in z glada vrednega dela Študijskega krožka (ŠK) Sopot, ki deluje pod okriljem Andragoškega centra Slovenije in Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS).

Svoj letošnji izobraževalni cilj - učenje že skoraj pozabljenega kmečkega opravila, pridelave in obdelava prosa - smo na osrednji prireditvi predstavili z videom, ki ga je med letom na naših srečanjih oblikoval gozdar *Zoran Kos* iz KE ZGS Radeče. Slavnostni pečat so dodali tudi pevci Moškega pevskega zbora Papirničar – Jagljenica s svojim izborom slovenskih pesmi. Spodbudne besede sta spregovorila tudi vodja ŠK na ZGS, *Tone Lesnik*, ter nepogrešljivi somentor ŠK Sopot, *Jože Prah*.

Osrednji gost popoldneva je bil *dr. Jože Ramovš* z Inštituta Antona Trstenjaka. Preprosto in jedrnatost nam je približal plemeniti pomen medgeneracijskega sodelovanja in sožitja. Za sodobnega človeka, ki vsak dan slepo drvi, je taka podpora med generacijami zelo pomembna. ŠK Sopot, v katerem delujejo mladi in starejši - starostna razlika med najmlajšo in najstarejšo članico je prek šestdeset let - je pri tem nedvomno uspešen.

Ob tem dogodku smo članice in člani ŠK Sopot pripravili obilico presenečenj. V prijetnem skeču na temo snubljenje dekleta smo strnili vse glavne smernice našega druženja od predenja volne do prijetne oblike družabništva ter s tem povzeli naše dvoletno delovanje. Goste smo pogostili z okusno kašo (pečena, mlečna, zeljna, češpljeva, jabolčna kaša in kašnat štrukelj), ki smo jo pripravili po starih receptih.

V ŠK Sopot smo se veliko naučili; doživeli smo obilo lepih, nepozabnih trenutkov. Da vse to ne bi prehitro tonilo v pozabo, smo ob tej priložnosti oblikovali zloženko, v kateri smo predstavili naše dvoletno delovanje.

Zagotovo smo tudi tokrat sebi in drugim dokazali, kako se skupaj lahko veliko naučimo, se ob tem zabavamo in se imamo preprosto lepo.

Tatjana Potrpin (tatjana.potrpin@volja.net), Sopot

O DELU STROKOVNEGA SVETA RS ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Spremljamo pobude, mnenja, sklepe...

Dogovori s 26. seje

26. seja Strokovnega sveta RS za izobraževanje odraslih je bila 17. decembra 2003. Strokovni svet je potrdil pozitivno mnenje k Resoluciji o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji, obravnaval predlog kataloga standardov znanj in spretnosti računalniške pismenosti odraslih ter se seznanil z razvojem sistema nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK) v Sloveniji.

Katalog standardov znanj in spretnosti računalniške pismenosti odraslih

Katalog standardov znanj in spretnosti računalniške pismenosti odraslih, ki ga je pripravila delovna skupina ob koordinaciji ACS, je predstavil *mag. Marko Radovan*. Minimalni nacionalni standardi so potrebni, saj:

- se informacijska pismenost uvršča med temeljne spretnosti, ki so potrebne za aktivno sodelovanje v družbi in za nadgrajevanje znanja na vseh področjih;
- je tudi v Sloveniji vedno več ponudnikov tovrstnega izobraževanja, ki imajo zelo različne programe in iz teh izhajajoče standarde, zato je potrebno določiti minimalni nacionalni standard.

Kaže, da se bo v prihodnje v Sloveniji uveljavilo mednarodno spričevalo ECDL, katerega vpeljavo spodbuja tudi Ministrstvo za informacijsko družbo (MID)¹. Domače izkušnje kažejo, da je spričevalo ECDL prezahtevno za tisti del prebivalstva, ki ni bil deležen računalniškega izobraževanja med rednim šolanjem (predvsem starejši od 40 let) in ki nima možnosti uporabe računalnika doma ali na delovnem mestu. Predstavljeni predlog je manj zahteven, se ga pa lahko nadgradi do ECDL standardov.

Člani Strokovnega sveta RS za izobraževanje odraslih so se strinjali, da je za to področje potreben standard. Predlagali so dopolnitev gradiva. Pripravljen program izobraževanja s standardi naj bo podlaga za izvedbo izobraževanja ali za preverjanje že pridobljenega znanja. Preverjanje naj ostane v modulih, za vsak vsebinski sklop mora biti določena praktična naloga.

¹ Glej [http://mid.gov.si/mid/mid.nsf/V/KE332AF03299A027FC1256CCC0042109C/\\$file/Strategija_RSvID_\(2003-02-13\).pdf](http://mid.gov.si/mid/mid.nsf/V/KE332AF03299A027FC1256CCC0042109C/$file/Strategija_RSvID_(2003-02-13).pdf).

Razvoj sistema nacionalnih poklicnih kvalifikacij v Sloveniji

Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih se je pred časom sicer seznanil z Zakonom o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah, vendar pri sprejemanju katalogov strokovnih znanj in veščin nima nikakršne vloge. Podlage poklicnih standardov, namenjene pripravi izobraževalnih programov in katalogov standardov, namreč obravnava Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje. Glede na to, da po Zakonu o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah pridobivajo certifikate odrasli, želi biti Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih o sistemu informiran.

Razprava, ki je poleg NPK zajela tudi povezave z izobraževalnimi programi in ključnimi kvalifikacijami, je pokazala, da je odprtih še veliko vprašanj. Pri razvijanju sistema je potrebno posebno pozornost posvečati transparentnosti in doslednemu upoštevanju zakonskih podlag. Na eni strani drži, da je potrebno zagotoviti odzivnost na potrebe trga dela in ne uvajati prezahtevnih procedur, na drugi strani pa mora biti sistem pridobivanja NPK jasen. V prvi vrsti je namenjen ugotavljanju in potrjevanju strokovnih znanj in veščin. Kar nekaj preizkusov je že uspešno opravljenih. Ko gre za uvajanje posebnih programov za pripravo na potrjevanje, morajo biti jasne podlage in pregledna razmerja do izobraževalnega sistema oz. do pridobivanja javno-veljavne izobrazbe (moduli v novih izobraževalnih programih in deli izobraževalnih programov za mladino). Oba sistema se morata dopolnjevati in ne izključevati. Posebej za odrasle morajo biti pregledno urejene možnosti »prehajanja« med obema sistemoma. NPK je prinesel v naš prostor novost, da odrasli lahko poklicno znanje, ki ga imajo, dokažejo in dobijo javno-veljavno potrdilo. Doslej je bil sistem izključno pošolan in so veljala le šolska spričevala. Paziti je treba, da razvoj sistema pridobivanja NPK ne zaide v drugo skrajnost in bo na trgu dela množica certifikatov, ki bodo neprimerljivi. Večjo angažiranost bi morali pokazati tudi sindikati. V nasprotju z evropskimi trendi se pri nas kaže trend prevelikega števila poklicnih kvalifikacij. Te nevarnosti se zavedajo, zato je za posamezne dejavnosti imenovanih osem področnih odborov, ki bodo opravili pregleden predlog poklicnih standardov po področjih. Nacionalni odbor bo skrbel za primerljivost kriterijev, iniciranje novosti in tudi za združevanje (pre)ozkih poklicnih kvalifikacij.

Poleg NPK je potrebno vzpostaviti tudi sistem drugih (bolj splošnih) standardov, ki bodo veljali na nacionalnem nivoju. Gre za sklope, ki bodo verjetno delno primerljivi s ključnimi kvalifikacijami oz. ključnimi kompetencami.

O tematiki naslednje, februarske seje, bom poročala v Novičkah, ki bodo izšle marca.

Irena Komac (Irena.Komac@gov.si), Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih

KOTIČEK JE VAŠ

Izobraževanje v dokumentih in projektih
Turistične zveze Slovenije

Znanje je temelj razvoja turizma in turistične ponudbe

8. decembra lani je bil v prostorih parlamenta RS posvet na temo *Znanje, mladi in turizem*, ki sta ga pripravila Državni svet in Turistična zveza Slovenije (TZS). Slovenski turizem zunaj turističnih središč je v veliki meri prepuščen ljubiteljem in redkim iznajdljivim posameznikom. Upoštevajoč bogato naravno in kulturno dediščino bi bil lahko turistično zanimiv prav vsak kotiček Slovenije, če bi le znali zanimivosti ponuditi, oziroma ponudbo kakovostno obogatiti. V TZS so že pred leti spoznali, da sta za razvoj domačega turizma odločilna dva dejavnika: znanje, ki pomaga ustvarjati priložnosti za razvoj in prispeva k dvigu kakovosti turistične ponudbe in posameznih storitev, ter mladi, ki bodo videli možnost zaposlitve kot turistični delavci v domačem kraju. Seveda pa mora turistična kultura rasti s človekom, oziroma najprej človek z njo, zato so razvili projekt *Turizmu pomaga lastna glava*, zasnovali izbirni predmet (turizem) za devetletko in se lotili načrtnega vzgojno-izobraževalnega dela z mladimi v šolah.

Na področju izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja so poleg strokovne knjižnice TZS pomembni projekti *Ozaveščanje prebivalstva za turizem in sožitje s turisti*, *Slovenski jezik in turistično izrazoslovje*, *Turistične gozdne in druge učne poti*. Članom turističnih društev sta še posebej namenjena programa *Izobraževanje turističnih društvenih delavcev* ter *Prostovoljno delo v turizmu*. Na Ptujju je bila jeseni uspešno izvedena delavnica *Priložnosti za zaposlovanje v turizmu*.

Razvoju in pridobivanju mladih za sodelovanje je bil namenjen javni razpis *Mladi ustvarjamo turizem*, ki so ga pripravili za šolajočo se mladino z namenom, da spodbudijo utrjevanje svežih, če je le mogoče tudi uresničljivih turističnih zamisli. Odziv ni bil ravno velik - prispelo je 34 prijav (raziskovalnih nalog) iz osnovnih šol, srednjih šol za turizem in gimnazij. Samo želeli si je, da bi vsaj te v lokalnih okoljih pri načrtovanju turističnega razvoja posameznega kraja tudi upoštevali.

Pomena učenja za razvoj se torej TZS zelo dobro zaveda, predvsem pa se zaveda vloge, ki jo bodo morali tu odigrati mladi. Zato vzgojno-izobraževalne vsebine, namenjene njim, ne-

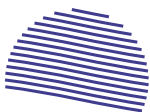
nežno spopolnjujejo in nadgrajujejo¹. Tako so projekt *Turizmu pomaga lastna glava* nadgradili z razvejenim programom *Znanje, mladi in turizem*. Z njim so postavljeni temelji za načrtno delo z različnimi ciljnimi skupinami mladih (v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, višjih in visokih šolah) pa tudi odraslih, predvsem tistih, ki so že vstopili v turistične organizacije in prevzemajo poglavitno breme razvoja. Program teži k povezovanju in skupnemu delovanju pripadnikov vseh generacij in najrazličnejših ustanov (na lokalni in državni ravni) ter skupin civilne družbe v posameznih okoljih. Prav premisleku o potrebnih povezavah in ukrepih za doseganje razvojnih ciljev je bil namenjen tudi decembrski posvet v Državnem svetu. Med referenti so bili – poleg članov TZS in Slovenske turistične organizacije – tudi predstavniki Ekonomske fakultete, Biotehnične fakultete, Višje šole za gostinstvo in turizem Bled, Centra RS za poklicno izobraževanje, Šmarjeških toplic (Krka zdravilišča d.o.o.) in Turisticae. V svojih prispevkih so predstavili zanimive zamisli, kako uveljaviti strokovnost in znanje pri uresničevanju strategije slovenskega turizma, kako usmerjati mlade v turistične poklice, kako sta strokovno šolstvo in raziskovalna dejavnost vpeta v razvoj turizma ter kako pomagati mladim, da se uveljavijo kot subjekt turističnega razvoja.

Vsi udeleženci posveta so si bili edini, da je pri uresničevanju strategije slovenskega turizma, pri oblikovanju turistične ponudbe in njenem trženju potrebna visoka strokovnost. Da bi jo dosegli, moramo zagotoviti možnosti za pridobivanje kakovostnih znanj, veščin in drugih oblik usposobljenosti za delo v turizmu na različnih področjih in različnih zahtevnostnih ravneh: od temeljne obveščenosti o pomenu turizma v posameznem kraju (tu lahko opravijo pomembno delo osnovne šole prek splošnih družboslovnih vsebin, izbirnih predmetov in šolskih raziskovalnih nalog oziroma projekta *Znanje, mladi in turizem*), prek usmerjanja mladih v turistične poklice, do najzahtevnejših oblik raziskovalne dejavnosti. Člani turističnih društev naj bi, v skladu z dobrimi zgledi, ki so bili predstavljeni na posvetu, v svoje delo čim bolj vključevali mlade. Spodbuditi jih morajo, da bodo izoblikovali pozitiven odnos do turizma in turistov, da bodo, upoštevajoč posebnosti Slovenije, še posebej njeno velikost, bolj naklonjeni butičnemu turizmu (v nasprotju z množičnim), kar seveda zahteva večjo usposobljenost za delo z zahtevnimi gosti na visoki kakovostni ravni. Pri tem bi se lahko marsičesa naučili tudi iz dobrih zgledov iz tujine.

Če načelno soglašamo z ugotovitvijo, da je turizem med najpomembnejšimi razvojnimi dejavniki Slovenije, morajo tej ugotovitvi takoj slediti ustrezni ukrepi z določitvijo poti, metod in oblik udejanjanja razvoja, da ne bi ostali le pri črkah na papirju.

Slavica Borka Kucler (slavica.borka.kucler@acs.si), ACS

¹ Ta naravnost izhaja iz dveh temeljnih dokumentov TZS - Strategije razvoja slovenskega turizma 2002-2006 in Strategije razvoja mladinskega turizma.

Misli z glavo, delaj s srcem

Procesiranje pri izobraževanju

Ukvarjam se z dopolnilnim izobraževanjem strokovnih prevajalcev, ki je v primerjavi z drugimi vrstami jezikovnega izobraževanja zelo specifično. Nimamo nobenih vnaprej postavljenih shem, nobenih stopenj v izobraževanju, sledimo le potrebam, ki vzniknejo med prevajalci. O tem smo tudi poročali¹, nekaj informacij pa je bilo tudi v Novičkah.

V takšnih pogojih smo lahko razvili empatijo v izobraževalnem procesu, ki se prične pri načrtovanju teme seminarja, nadaljuje z obveščanjem o seminarju, zaključa pa z izvedbo seminarja. Ves ta potek empatičnega delovanja v izobraževalnem procesu imenujem **procesiranje pri izobraževanju**. Pri tem ne gre le za postopke same, pač pa bolj za sinergijsko delovanje (energetske rezultate) čustvene inteligence vseh udeležencev.

V čem je razlika med mentalno inteligenco in čustveno inteligenco pri izobraževanju?

Pri načrtovanju teme seminarja je naloga organizatorja, da zna povezati potrebe udeležencev z znanjem in zmožnostjo predavatelja. Organizator izobraževanja je le katalizator, prenosnik. Le redko lahko **sam odloča** o primernosti teme seminarja, ki jo predloži predavatelj. Organizator mora znati testirati predavateljeve ideje med udeleženci seminarjev in predloge udeležencev preverjati pri predavatelju. Kako lahko to doseže? Z udeleženci seminarjev mora biti v osebnem stiku. Pomaga jim, jih informira in neguje osebni odnos, ki ga v sedanjem času mnogi zanemarjajo. Tako lahko predavatelja, ki ne pozna strokovnega prevajanja, prepriča o tem, kako prevajalci razmišljajo in kaj pričakujejo od njega, ki je, na primer, pravnik ali pa ekonomist. Ta del procesiranja sem v knjigi² poimenoval *empatija koncepcije*. Brez čustvene inteligence v tej stopnji ne bi daleč prišli.

Obveščanje o seminarju ima dva dela. Prvi se nanaša na program seminarja, ki ima naslednje značilnosti:

- naslov seminarja mora biti razumljiv vsakemu vodji kadrovske službe ali drugi osebi, ki odloča o udeležbi na seminarju;
- opis vsebine seminarja mora podati dovolj podatkov o izobraževanju, da se, na primer, samostojni prevajalec lahko odloči zanj in plača kotizacijo iz lastnega žepa.

Drugi del obveščanja obsega višino kotizacije. Ta je za podjetja usklajena s podobnim izobraževanjem pri nas, za posameznike pa je bistveno nižja, pa še velik manevrski prostor

¹ Anton Omerza: Seminar – ustvarjalno izobraževanje, OST 1999.

² Isto, str. 74.

za popuste obstaja. S tem smo se približali finančnim zmožnostim samostojnih prevajalcev. Tu gre za *empatijo obveščanja*.

Pri izvedbi seminarja govorimo o empatiji prenosa znanja, a se moramo kar takoj nasloniti na Dalajlamo³: »Mislím, da je ključ pred tremo pravi motiv in odkritost. Če imam pred govorom tremo, se spomnim glavnega razloga, namena mojega predavanja; **vsaj malo koristiti ljudem, ne pa postavljati se s svojim znanjem**. Se pravi, govoril bom o temah, ki jih poznam. Potem ni več pomembno, da nekaterih tem ne razumem prav dobro. Nobenega razloga nimam za skrivanje ali pretvarjanje. S tega stališča, s tem motivom, mi ni treba skrbeti, ali bom izpadel smešno ali kaj si drugi mislijo o meni. Odkril sem torej, da iskren motiv deluje kot protistrup za strah in tesnobo.« Biti koristen za udeležence seminarja pomeni, govoriti o temah, ki jih poznam, na način, ki ga lahko sprejmejo. Ves čas moram znati spremljati njihove odzive, tako o vsebini kot o načinu podajanja. Več o tem je v omenjeni knjigi.

Znanje lahko daješ vsak dan, znanje kot del tvoje mentalne inteligence. A le tvoje trenutno razpoloženje je tisto, ki ti kot kak energijski motorček (v srcu in glavi) poganja tvojo zmožnost podajanja znanja, ga obarva in iz prenosa znanja (poučevanje) tvori prenos energij (procesiranje). *Poučevanje brez povratnih informacij lahko poteka, procesiranje brez njih pa sploh ni*.

Procesiranje, kot ga obravnavam tukaj, lahko imenujem tudi **služenje pri izobraževanju**. Obsega vse sestavine pravega poklica⁴, povezovanja, empatije. Čustvena inteligenca vseh udeležencev je energetski naboj, da znanje (razumska inteligenca) lahko sede in vzklije. Občutje, ki nastane pri tim. ustvarjalnem seminarju, ponazarja naslednja anekdota ob zaključku seminarja⁵: »Živo imam v spominu prevajalko, ki mi je po prvem takem seminarju vsa žareča in vsa sijoča rekla: 'Tone, bila sem kot v transu.' Z nasmehom sem ji odvrnil: 'Da, to je bil trans seminarskega orgazma.' Prikimala je, se mi še enkrat nasmehnila, preden pa se je obrnila stran, mi je še pomežiknila.«

Anton Omerza (ost.omerza@siol.net), OST

³ Njegova svetost Dalajlama in dr. Howard C. Cutler: Umetnost sreče, Učila 1999, str. 238.

⁴ Anton Omerza: Poklic kot služenje, AURA marec-april 2003, str. 24.

⁵ Anton Omerza, Seminar – ustvarjalno izobraževanje, str. 85.

PRIPRAVLJAJO/PRIPRAVLJAMO

Šola čustvene inteligence

Vabilo na predavanja v februarju

V zadnjem desetletju lahko veliko slišimo in preberemo o osebni rasti, čustveni pismenosti, dvigu kvalitete življenja ipd. Vse to zadeva vsakega izmed nas. V procesu formalnega izobraževanja smo pridobili veliko znanja in informacij, premalo pa smo zvedeli o tem, kako biti kos sodobnim izzivom življenja, kako se sprostiti in priti v stik s seboj, kako vzpostavljati harmonične medsebojne odnose in razreševati konflikte...

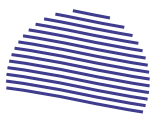
Šola čustvene inteligence¹ v slovenskem prostoru že vrsto leto ponuja prav tovrstno vzgojo in izobraževanje za odrasle, saj je namenjena obvladovanju stresa, razvijanju čustvenih spretnosti, povečanju samozavesti, izboljšanju komunikacije, medsebojnih odnosov in samopodobe. Vsebina Šole je široka in razvejena, zato smo jo oblikovali v *štiri celovite vsebinske sklope*, poimenovane semestri. Vsak semester obsega 14 srečanj in traja štiri mesece. Srečanja potekajo enkrat tedensko po tri pedagoške ure, kar omogoča sistematično spoznavanje novih znanj in veščin ter njihovo integracijo v vsakodnevno življenje. Metode dela so dinamično izkustvene – krajša predavanja, obogatena z življenjskimi primeri, interaktivne vaje, pogovori. Semestri se zaporedno vsebinsko nadgrajujejo in sestavljajo *dvoletni program šole*.

Februarja bomo v Ljubljani, Kranju, Radovljici, Mariboru in Sežani ponovno organizirali **brezplačna predavanja** o medsebojnih odnosih, komunikaciji in ravnanju s čustvi. Ob koncu vsakega predavanja bo tudi predstavitev Šole čustvene inteligence. Mogoč bo vpis v prvi semester. Prisrčno vabljeni, vstop na predavanja je prost.

Za vse dodatne informacije lahko pokličete na Zavod CDK (tel.: 01 4339 303) ali pišete na e-naslov: sci@cdk.si.

Boštjan Trtnik (bostjan.trtnik@cdk.si), CDK - Zavod za izobraževanje in vzgojo

¹ Predstavljena je na spletni strani: <http://www.cdk.si/sci/>.

Vabilo na izobraževanje

Temeljno usposabljanje vodij in mentorjev študijskih krožkov

Vabimo vas na usposabljanje vodij in mentorjev študijskih in bralnih krožkov, ki se bo pričelo v **petek, 20. februarja 2004**, v prostorih Andragoškega centra s pričetkom ob 9.30.

Organizacija, ki v projektu še ni sodelovala, mora prijaviti vsaj tri kandidate (enega vodjo in dva mentorja); tista, ki v projektu že sodeluje, pa lahko prijavi tudi manj kandidatov.

Za usposabljanje bodo kandidati potrebovali dostop do osebnega računalnika ter voljo in ideje za socio-kulturno animacijo v svojih delovnih ali lokalnih okoljih. Imeti morajo najmanj višješolsko izobrazbo. Pripravljeni morajo biti na dodatno usposabljanje. Po zaključenem usposabljanju morajo - skladno s pravili delovanja projekta - v istem šolskem letu izpeljati vsaj en krožek.

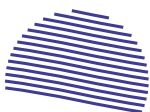
Prijavi se lahko **15 kandidatov za klasične študijske krožke** in **15 kandidatov za študijske krožke *Beremo z Manco Košir***. Prednost bodo imeli kandidati iz okolij, kjer neformalne oblike izobraževanja odraslih še niso razvite, in tisti, ki bodo priložili dokazila o zagotavljanju prostorskih in finančnih možnosti za delovanje krožkov. O izbiri vas bomo pisno obvestili.

Cena programa usposabljanja za posameznega udeleženca je **62.000 SIT** (DDV je vključen) in mora biti plačana do začetka usposabljanja.

Izpolnjeno prijavnico (najdete jo na spletni strani <http://izobrazevanje.acs.si/razvojno/001/>) pošljite najkasneje do **torka, 10. februarja 2004**, na naslov: **Andragoški center Slovenije, Ljubljana, Šmartinska 134a**. Na njej opredelite, za kateri tip krožkov se želite usposabljati (pripis Študijski krožki ali študijski krožki *Beremo z Manco Košir*).

Za vse dodatne informacije lahko pokličete Veroniko Habič (tel.: 5842 585). Z veseljem vam bom odgovorila na vprašanja.

Veronika Habič (veronika.habic@acs.si), ACS

Vabilo na delavnici

Kako pripraviti dobro predstavitev in pri tem upoštevati različne učne tipe ter Reševanje konfliktnih situacij

Vemo, kaj smo, toda ne vemo, kaj bi lahko bili.
(Shakespeare)

Konec meseca februarja in v začetku marca smo za vas pripravili dve enodnevni delavnici. **26. februarja** vas vabimo, da se udeležite delavnice *Kako pripraviti dobro predstavitev in pri tem upoštevati različne učne tipe*, **2. marca** pa vas vabimo na delavnico *Reševanje konfliktnih situacij*.

Podrobnejša predstavitev obeh delavnic je natisnjena v prilogi, kjer sta priloženi tudi prijavnici. Vabimo vas, da si jih podrobneje preberete in se nam pridružite.

Za vse dodatne informacije lahko pokličete Zdenko Birman Forjanič (tel.: 01 5842 571).

Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

OBVESTILA

Center za mobilnost in evropske programe
izobraževanja in usposabljanja

Razpis EU Socrates/Grundtvig

Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS) in Generalni direktorat za izobraževanje in kulturo pri Evropski komisiji objavljata **Povabilo k sodelovanju v programu EU Socrates/Grundtvig decentralizirani del za leto 2004**. Povabilo k sodelovanju vsebuje dva sklopa programa Grundtvig:

- Grundtvig 2 - Učna partnerstva
- Grundtvig 3 - Mobilnost posameznikov.

Grundtvig 2 - Učna partnerstva

Akcija Grundtvig 2 je namenjena projektom manjšega obsega, katerih najbolj pomemben vidik je učenje vseh sodelujočih. Prijavitelji projekta morajo do **1. marca 2004** na nacionalno agencijo poslati dva natisnjena in podpisana izvirnika prijavnice. Izpolnjeni prijavnici morajo organizacije priložiti še: potrdilo o registraciji organizacije in finančni izkaz za preteklo poslovno leto (bonitetno poročilo). Vsaka organizacija, ki sodeluje v projektu, mora zaprositi za podporo nacionalne agencije v svoji lastni državi.

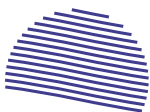
Grundtvig 3 - Mobilnost posameznikov

Akcija Grundtvig 3 je namenjena strokovnemu izpopolnjevanju posameznikov, ki delujejo na področju izobraževanja odraslih. Prijavitelji morajo izpolnjeno in podpisano izvirno prijavo poslati na nacionalno agencijo države, v kateri prijavitelj dela ali študira, do **1. marca 2004** ali **1. septembra 2004**.

Pred prijavo naj si kandidati na spletnih straneh CMEPIUS (<http://www.cpi.si/speu>) in Evropske komisije (<http://europa.eu.int/comm/education/socrates/adult/home.html>) natančno preberejo besedilo razpisov, Vodnik za prijavitelje, prijavnice za posamezne akcije in navodila, ki so jim dodana, ter druge informacije. Vse prijavnice morajo biti

izpolnjene v slovenskem jeziku. Prijavitelji morajo izpolnjeno prijavnico poslati **tudi v elektronski obliki. Rok za oddajo prijav je 1. marec 2004.**

mag. Robert Marinšek (robert.marinsek@cpi.si), CMEPIUS

Študijski krožki *Beremo z Manco Košir*

Kaj je novega?

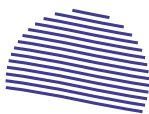
Proti koncu prejšnjega leta, natančneje v novembru, sem okrepila skupino, ki sodeluje v projektu *Študijski krožki*. Prevezla sem koordinacijo študijskih krožkov *Beremo z Manco Košir*, ki se ukvarjajo izključno z uveljavljanjem bralne kulture. Branje, modrovanje in klepetanje o prebranih knjigah, literarni večeri, srečanja s pesniki in pisatelji, publikacije, televizijski in radijski prispevki ... so le del predvidenih akcij teh krožkov, s katerimi širijo "bralni virus" v okolje. Če bi tudi vi radi širili ta virus, me lahko pokličete (tel.: 01 5842 585) ali pa mi pišete na elektronski naslov veronika.habic@acs.si.

O javni tribuni *Slovenska pismenost – katastrofa?*, ki jo je vodila *dr. Manca Košir* 4. novembra 2003 v Štihovi dvorani Cankarjevega doma, smo v Novičkah že pisali. Na njej so sodelovali tudi člani osmih krožkov. Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila vsem, ki ste sodelovali, pa tudi tistim, ki ste pripravili drobne pozornosti za udeležence dogodka, s katerimi smo opozorili nase.

Na prednovoletnem izobraževalnem srečanju mentoric z dr. Manco Košir se nas je zbralo le deset, a smo preživeli nadvse intenzivne skupne ure, ki jim je poseben pečat vtisnila Viktorijina svečka.

V letu 2004 smo delo zastavili zelo resno. Že februarja vas vabimo v Kranj, kjer se bodo s pisateljem *Marjanom Tomšičem* srečali člani treh bralnih krožkov – iz Preddvora, Šenčurja in Kranja. Dogodek bo v **torek, 10. februarja 2004**, v osnovni šoli Matije Čopa na Planini ob 18. uri. Gostja večera bo tudi *dr. Manca Košir*. Vabljeni!

Veronika Habič (veronika.habic@acs.si), ACS

Združenje izobraževalnih institucij (giz)

Želimo pridobiti nove člane

Združenje izobraževalnih institucij (giz) oblikuje skupina enaindvajsetih zasebnih izvajalcev. V slovenskem prostoru nastopamo že od leta 1996 dalje. Naši člani izvajajo programe za odrasle in mladino.

Cilji, ki nas v Združenju povezujejo, so: sodelovanje in oblikovanje skupnih vsebin, organiziranje zasebnih izobraževalcev in prepoznavnost v slovenskem izobraževalnem prostoru na področju izobraževanja odraslih in mladine.

Naj naštejemo še nekaj vsebin našega dela: izmenjujemo informacije o lastnem delu; oblikujemo pobude nacionalnega pomena na področju izobraževanja odraslih; dajemo pobude, oblikujemo stališča in se s partnerji dogovarjamo o skupnih dejavnostih in njihovi izpeljavi; sodelujemo v Strokovnem svetu za izobraževanje odraslih R Slovenije in komisijah Ministrstva za šolstvo, znanost in šport (MŠZŠ); zastopamo dogovorjena stališča in predloge zasebnih izobraževalcev; pripravljamo usmeritve in predlagamo rešitve še nerešenih vprašanj; tiskamo skupno promocijsko gradivo, plakat in zgibanko, ki smo jo letos že založili za vse člane Združenja; jasnim status in vsebinski pomen zasebnega šolstva v Sloveniji.

Letno se srečamo trikrat. Na sejah sodelujejo predstavniki MŠZŠ, sektorja za izobraževanje odraslih in drugih ustreznih služb Ministrstva. K informiranju vabimo tudi druge organizacije in posameznike. Za člane delujemo odprto in neobvezno. Organiziramo interno izobraževanje zasebnih izvajalcev ter strokovne ekskurzije. Na internetu smo vzpostavili informacijsko mrežo izvajalcev in se na ta način povezali. Naše delo je iz leta v leto prepoznavnejše.

Krog članov zasebnikov v Združenju želimo razširiti, zato vas vabimo, da se nam pridružite. Informacije o pristopu vam bomo posredovali, če nas boste poklicali ob ponedeljkih in četrtekih med 9. in 13. uro (tel.: 01 4394 611, GSM: 041 612 611). Lahko pa nam tudi pišete na e-naslov: zdruzenje.giz@email.si.

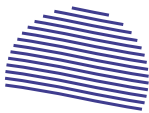
Jože Žlahtič (zdruzenje.giz@email.si), Združenje izobraževalnih institucij (giz)

POSVETI, KONFERENCE

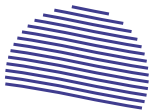
Učitelji med zahtevami, možnostmi in pričakovanji
10 let preteklosti in 10 let prihodnosti
Kranjska gora, Slovenija, 11. do 13. marec 2004

Več o strokovnem posvetu Zveze društev pedagoških delavcev Slovenije lahko preberete na spletni strani: <http://www.sviz-sl.si/?page=si/aktualno/dogodki/kranjskagora-03-2004>.

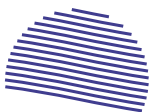
European Lifelong Learning Professional Training
(Vseživljenjsko strokovno usposabljanje)
Intercultural Management in Adult Education
(Medkulturni menedžment v izobraževanju odraslih)
Maastricht, Nizozemska, 25. do 27. marec 2004

Informacije o seminarju lahko dobite na e-naslovu: m.v.casteren@odyssee-groep.nl in na spletni strani: http://www.ellproft.org/us/training_workshop_seminar_04.htm.

European Lifelong Learning Professional Training
(Vseživljenjsko strokovno usposabljanje)
European Funds for Lifelong Learning
(Evropski skladi za vseživljenjsko učenje)
Nancy, Francija, 13. do 15. maj 2004

Informacije o seminarju lahko dobite na e-naslovu: andree.collot@cuces.u-nancy.fr in na spletni strani: http://www.ellproft.org/us/training_workshop_seminar_05.htm.

Izobraževanje za spremembo
**Mednarodna konferenca o izobraževanju in preventivi na področju
duševnega zdravja**

Slovenija, Nova Gorica, 27. do 29. maj 2004

Več o mednarodni konferenci lahko preberete na spletni strani:
[http://www.sent-si.org/Preliminarna%20\(29-09-03\).pdf](http://www.sent-si.org/Preliminarna%20(29-09-03).pdf).

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure. Vabljeni!

Towards lifelong learning in Hungary / [Prepared by] OECD. Paris OECD, cop. 1999. 89 str. : tabele ; 27 cm. (OECD proceedings)

Training young people to facilitate study circles / Study Circles Resource Center. Version 1.0. Pomfret (Connecticut) : Topsfield Foundation, cop. 2003. 22 str. ; 30 cm

Wake up = a peace reader / text edition Ritva Markkula ; illustration Pirjo Olsson. - Helsinki : Rauhankasvatusinstituutti, 2000. 44 str. : ilustr. ; 30 cm

Women's employment, women's studies, and equal opportunities 1945-2001 : reports from nine European countries / ed. Gabriele Griffin. Brussels : European Commission : EWSI : University of Hull, 2002. ix, 514 str. : graf. prikazi ; 25 cm

Aldrich, Clark: Simulations and the future of learning : an innovative (and perhaps revolutionary) approach to e-learning /. San Francisco : Pfeiffer, cop. 2004. xi, 282 str. : ilustr. ; 24 cm

Alibabić, Šefika: Funkcionalna pismenost i samoobrazovanje. Beograd : Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta, 1994. 155 str. : tabele ; 20 cm. (Biblioteka Andragoške studije ; 7)

Beard, Colin; Wilson, John P.: The power of experiential learning : a handbook for trainers and educators. London : Kogan Page ; Sterling (Virginia) : Stylus, cop. 2002. vii, 261 str. : ilustr. ; 24 cm

Bee, Frances; Bee, Roland: Learning needs analysis and evaluation. 2nd ed. London : Chartered Institute of Personnel and Development, cop. 2003. xv, 258 str. ; 25 cm

Belfiore, Mary Ellen: Good practice in use : guidelines for good practice in workplace education. Toronto : Ontario Literacy Coalition, 2002. 41 str. ; 28 cm

Brady, Patricia; Tracey, Mollins: Let the experts do the talking! : a manual for literacy organizations starting a learner speaker program. Toronto : Ontario Literacy Coalition, 2003. 53 str. ; 28 cm

Clarke, Alan; Englebright, Lisa: ICT : the new basic skill. Leicester : NIACE, 2003. vii, 77 str. : ilustr. ; 30 cm

Current issues in adult learning and motivation : abstracts / 7th Adult Education Colloquium, Ljubljana, October 17-18, 2003 ; edited by Marko Radovan. Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije = Slovenian Institute for Adult Education, 2003. 25 str. ; 30 cm

Descy, Pascaline; Manfred, Tessaring: Training and learning for competence : second report on vocational training research in Europe : synthesis report. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, cop. 2001. 441 str. : tabele, graf. prikazi ; 30 cm. (Cedefop Reference series ; 6, ISSN 1608-7089)

Dilworth, Robert L.; Willis, Verna J.: Action learning : images and pathways. Original ed. Malabar (Florida) : Krieger, 2003. xxii, 213 str. : ilustr. ; 24 cm. (The professional practices in adult education and lifelong learning series)

Education at a glance : OECD indicators : 2003 / [Prepared by] OECD. Paris : OECD, cop. 2003. 451 str. : graf. prikazi ; 27 cm

E-izobraževanje doživeti in izpeljati : zbornik strokovne konference / [programsko-organizacijski odbor Mateja Geder, Doba ... [et al.]. Maribor : Doba, 2003. 255 str. : ilustr. ; 24 cm

Elinikäinen oppiminen, vapaa sivistystyö ja kansalaisyhteiskunta = Conference on lifelong learning, liberal adult education and civil society : Finland, Turku 19.-21. 9. 1999. Helsinki : Opetusministeriö = Ministry of Education, 1999. 55 str. : portreti ; 18x25 + 1 optični disk (CD-ROM) Sorodni elektronski vir: <http://www.vsy.fi/evk>

Ethics, ideals and ideologies in the history of adult education / Balázs Németh, Franz Pöggeler (eds.). Frankfurt am Main [etc.] : P. Lang, 2002. 405 str. ; 21 cm. (Studies in pedagogy, andragogy, and gerontology ; vol. 53)

Extended schools [Elektronski vir] : providing opportunities and services for all. [S.l.] : Department for Education and Skills, 2003. 1 optični disk (CD-ROM)

Family literacy matters! : symposium report : March 2003. Toronto : Ontario Literacy Coalition, cop. 2003. 41 str. ; 28 cm : ilustr.

Forsyth, Ian: Teaching & learning materials & the internet. 3rd ed. London : Kogan Page ; Sterling (Virginia) : Stylus, 2001. ix, 166 str. : ilustr. ; 24 cm

Freire, Paulo: Pedagogy of freedom : ethics, democracy, and civic courage. Lanham (Maryland) [etc.] : Rowman & Littlefield, 1998. xxii, 144 str. ; 22 cm

Frideres-Poos, José; Engel, Gilbert; Lenert, Jerry: Vocational education and training in Luxembourg. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, cop. 2002. 95 str. : tabele, graf. prikazi ; 30 cm

Geraci, Karen: Workplace educator professional development : literature review and field interview report. Toronto : Ontario Literacy Coalition, 2002. 30 str. ; 28 cm

Getting the most from online learning / George M. Piskurich, editor. 1st ed. San Francisco : Pfeiffer, cop. 2004. xv, 170 str. ; 23 cm

Grieve, Katrina: Supporting learning, supporting change : a research project on self-management and self-direction. Toronto : Ontario Literacy Coalition, 2003. 43 str. ; 28 cm

Haug, Guy; Tauch, Christian: Trends in learning structures in higher education. II, Follow-up report prepared for the Salamanca and Prague conferences of March/May 2001. [Helsinki] : National Board of Education, 2001. [84] str. ; 30 cm. Dostopno tudi na: <http://www.oph.fi/publications/trends2/trends2.pdf>

Hildago, Carlos Otero; Machado, Andrés Munoz; Sánchez, Aitor Marcos: Vocational education and training in Spain. 2nd ed. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2001. 166 str. : tabele, graf. prikazi ; 30 cm

Innovations digest : preparing students for the world of work in the 21st Century : an overview of the Innovations initiative. [S.l.] : Innovations Team, 2003. 51 str. ; 30 cm

James, Tad: The secret of creating your future. Honolulu : Advanced Neuro Dynamics, Inc., 1989. 128 str. : ilustr. ; 22 cm

James, Tad; Woodsmall, Wyatt: Time line therapy and the basis of personality. Capitola (California) : Meta Publications, cop. 1988. ix, 282 str. : ilustr. ; 24 cm

Jolliffe, Alan; Ritter, Jonathan; Stevens, David: The online learning handbook : developing and using web-based learning. London : Kogan Page, cop. 2001. vii, 328 str. : ilustr. ; 24 cm

Kelava, Polona: Izobraževanje odraslih in socialno razslojevanje : diplomsko delo. Ljubljana : [P. Kelava], 2003. 139 f., pril. ; 30 cm

Key competencies for a successful life and a well-functioning society / edited by Dominique Simone Rychen, Laura Hersh Salganik. Cambridge (Massachusetts) ; Göttingen : Hogrefe & Huber, cop. 2003. xii, 206 str. ; 24 cm

Key data on education in Europe : 2002 / [prepared by] European Commission, Directorate General for Education and Culture [and] Eurostat. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, cop. 2002. XXXVI, 262 str. : ilustr. ; 30 cm

Kucler, Slavica Borka: 10 let z vami : Andragoški center Republike Slovenije = Slovenian Institute for Adult Education / [urednica Vida A. Mohorčič Špolar ; avtorica Slavica Borka Kucler]. Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2003. 109 str. , 32 cm. Ov. naslov: 10 let Andragoškega centra Slovenije

Lewis Byron A.; Pucelik, R. Frank: Magic of NLP demystified : a pragmatic guide to communication and change. Rev. ed. Portland (Oregon) : Metamorphous Press, cop. 1990. ix, 160 str. : ilustr. ; 22 cm. (Positive change guides)

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Programoteka

javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

- * oblikovani izključno za odrasle
- * na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

13. - 19. 10. 2003

Na vprašanja vse leto odgovarjamo v TVU-Razpravljalnici na spletni strani
<http://tvu.acs.si/razprava>

Vse o 7. andragoškem kolokviju preberite na spletni strani
<http://tvu.acs.si/ak>

IZBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI IZVAJALCI IN PROGRAMI 2002/2003

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji

• Na spletni strani: www.acs.si/pregled

<http://izobrazevanje.acs.si>

IZBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2002/2003

- izobraževalni programi
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja
- aktualna izobraževanja ACS

Na vaša vprašanja odgovarjamo v Forumu na spletni strani <http://izobrazevanje.acs.si/forum>

na spletni strani **www.acs.si**

* za tiste, ki se želite izobraževati

* in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

